

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 8 febr. 1951

Mede voor Stikker.

In een after dinner-gesprek met Natsir begon deze wederom over interventie van de RI-Regering - en ook van Sukarno - waaraan het te danken is dat het mislukken van de Nieuw-Guineaonderhandelingen niet tot enige actie heeft geleid ten detrimente van Nederlandse levens en goederen. Eveneens als onlangs Rum bracht thans ook Natsir in dit verband de vrees tot uiting dat dit verloop van zaken in Nederland niet op de juiste waarde zou zijn geschat, dan wel, dat langzamerhand de gang van zaken vergeten zou worden en men nu meer en meer tot de conclusie zou komen, dat Nederland verder rustig zijn gang zal kunnen gaan 'omdat de Indonesiërs toch niets zullen doen', ja, dat de RI, als het puntje bij het paaltje komt, bang is.

Ik rapporteer ook dit gesprek weer:

1. omdat de RI-ministers voortdurend waarschuwend op dit punt terugkomen;
2. omdat ik niet overtuigd ben, dat inderdaad de Nederlandse publieke opinie hier onjuist wordt weergegeven.

Ik vroeg Natsir waarom de RI eigenlijk bezwaar had tegen ons voorstel om de Nieuw-Guineakwestie met internationale bijstand te regelen. Natsir wees erop, dat zijn Kabinet de kleine groep vertegenwoordigt die samenwerking met (een woord verminkt) als wederzijds belang ziet. Behandeling van Nieuw-Guinea in extern verband zou de tegenstellingen toespitsen omdat beide partners als tegenstanders in het strijdperk zouden treden en zich openlijk zouden uitputten in wederzijdse recrimaties om niet te spreken van onsympathieke 'lobbying' en dingen naar de gunst van vreemden. Een eventueel te verkrijgen resultaat zou niet kunnen worden aangemerkt als uitkomst van nauwe samenwerking tussen partners maar als een aan een partij, misschien zelfs aan beide opgelegde regeling. Overeenstemming in gemeenschappelijk overleg daarentegen zou tegenover het buitenland maar ook in het binnenland resulteren in grote goodwill en aantonen dat samenwerking niet alleen een inhoudloze frase is. Regeling in internationaal kader zou volgens Natsir alleen nodig zijn als laatste middel. Natsir vroeg zich af of Nederland internationale regeling nastreefde omdat men liever onder internationale druk toegaf dan uit vrije wil, wat hem wel een vreemde denkwijze leek. Natsir merkte in dit verband op dat zijns inziens het alternatief van convergeren in onze samenwerking divergeren was: dat deze kon blijven zoals zij was door epineuze kwesties als 'Nieuw-Guinea' ongeregeld te laten, leek hem onmogelijk. Inactiviteit kwam neer op divergeren althans van Indonesische kant in welke verband hij hoopte op spoedige oplossing van de Nederlandse kabinetscrisis waarbij niet een voor Indonesië onaanvaardbaar standpunt inzake Nieuw-Guinea een programmapunt van het Kabinet zou uitmaken. Natsir hoopte in ieder geval op terugkeer van Stikker.